

Підкреслюючи зазначене, варто наголосити, що існує безліч методичних прийомів естетичного виховання учнів і завдання вчителя – знаходити їх та вміло використовувати у своїй роботі з метою збагачення духовного потенціалу особистості учня.

Отже, позаурочні заняття з художнього конструювання та моделювання одягу роблять вагомий внесок у розвиток проектно-технологічної культури учнів, креативного мислення, розвивають інтелект, ес-

тетичні почуття, творчі здібності, психомоторні якості, формують прагнення завжди і в усьому діяти «за законами краси», а відтак сприяють повноцінному, гармонійному розвитку учня як особистості і як майбутнього фахівця.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гервас О. Г. Пропедевтика дизайн-освіти учнів 5-9 класів у процесі трудового навчання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13.00.02 «Теорія і методика трудового навчання»/О. Г. Гервас. – Київ, 2006. – 20 с.
2. Знамеровська Н. Художньо-конструкторська діяльність учнів основної школи /Н. Знамеровська //Трудова підготовка в закладах освіти. 2000. – № 3. – С.14 – 16.
3. Кияшенко Н. И. Философские проблемы эстетического воспитания: Диссертация док.философ.наук: М., 1977. – 315 с.
4. Концепція художньо-естетичного виховання у загальноосвітніх навчальних закладах: Наказ №151/11 від 25.02.2004 //Інформаційний збірник Міністерства освіти України. 2004. – № 10. – С. 3 – 32.
5. Мейснер К. Комментарии к программе «Эстетика конструкций». «Декоративное искусство» /Кароль Мейснер. – 1965. – № 5.
6. Неменский Б. М. Мудрость красоты: О проблемах эстетического воспитания: книга для учителя /Б. М. Неменский. – [2-е изд. перераб. и доп.]. – М.: Просвещение, 1987. – 254 с.
7. Педагогическая энциклопедия. – М.: Советская энциклопедия. – Т. 4. – 1964 – 1968.
8. Пискун О. М. Дидактичні засади художньо-конструкторської підготовки майбутнього вчителя трудового навчання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец. 13. 00. 04

- «Теорія і методика професійної освіти» /О. М. Пискун. – Чернівці, 2009. – 20 с.
9. Прилучення учнів до національної культури в процесі трудового навчання/ [Мусієнко В. Д., Захарченко Р. О., Сидоренко В. К., Тхоржевський Д.О.]. – К.: ДОД УДПУ ім. М. П. Драгоманова, 1996. – 122 с.
10. Русская педагогическая энциклопедия: в 2 т. /Под ред. В. В. Давыдова. – М.: БРЭ, 1990. – Т. 2. – 607 с.
11. Сидоренко В. Пути перестройки образования / В. Сидоренко //Техническая эстетика. 1990. – № 1. – С. 6.
12. Слободчиков В. И. Психология человека. Основы психологической антропологии /В. И. Слободчиков, Е. И. Исаев. – М.: Школа-ПРЕСС, 1995. – 384 с.
13. Шпара П. Е. Техническая эстетика и основы художественного конструирования /П. Е. Шпара, И. П. Шпара. – [3-е изд. перераб. и доп.]. – К.: Выща школа, 1989. – 247с.
14. Bauhaus, 1919-1928, Tenfen, 1955.
15. Fielden G.B.R. The Fielden Report Engineering Design. H.M.Stat. Office, London, 1963.
16. Gaitskell Ch. Children and their art: methods for the elementary school. – New York: INC, 1982. – 527 p.
17. Zoravski Juliusz. O budowie formy architektonicznej. Arkady, Warszawa, 1962.

ФІЗИКО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ РДГУ – ІСТОРІЯ, СЬОГОДЕННЯ, ПЕРСПЕКТИВИ

Дмитро СИНГАЙВСЬКИЙ, декан фізико-технологічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету, кандидат педагогічних наук, доцент

Центром вищої гуманітарної освіти м. Рівного та області заслужено вважається Рівненський державний гуманітарний університет – перший навчальний заклад такого типу в незалежній Україні. Продовжуючи багаті традиції Рівненського державного педагогічного інституту та Рівненського державного інституту культури, він сприяє розвитку духовності, регіональної самобутності національної культури, утверджує Рівне як місто студентське, наукове, розширює його міжнародні зв'язки. Професорсько-

викладацький склад РДГУ на чолі з ректором професором Постоловським Русланом Михайловичем працює за європейськими орієнтирами організації професійної освіти, наукових досліджень і творчої роботи, вирішує актуальні завдання розбудови Української державності шляхом розширення низки нових спеціальностей, поглибленої розробки багатьох важливих проблем педагогічного життя міста, області, держави. Однак сучасні наукові досягнення та успіхи у фаховій підготовці майбутніх спеціалістів одного з провідних ВНЗ

Рівненщини будуються на спадкових традиціях, започаткованих відкритим ще в 1940 р. Рівненським державним учительським інститутом (1940 – 1953рр.) – першим вищим навчальним закладом на території області.

Як структурний підрозділ Рівненського державного гуманітарного університету фізико-технологічний факультет був створений у грудні

1999 р. Але його історія починається від 1940 р., із моменту заснування Ровенського державного учительського інституту, де функціонувало фізико-математичне відділення.

За вимогами часу в 1953 – 1954 н. р. фізико-математичне відділення було реорганізоване у фізико-математичний факультет. Він складався з двох відділень: математики і фізики.

В 1982 р. від фізико-математичного факультету відокремлюється загальнотехнічний факультет і в 1983 р. здійснює перший випуск учителів загальнотехнічних дисциплін і праці.

В 1994 р., на основі інтеграції та реорганізації в РДПІ, на базі фізико-математичного факультету і факультету загальнотехнічних дисциплін утворилися факультет математики та інформатики і фізико-технічний факультет (від 1999 р. – фізико-технологічний).

Від вересня 2004 р. колектив фізико-технологічного факультету очолює випускник факультету ЗТД РДГУ, кандидат педагогічних наук, доцент Сингаївський Дмитро Васильович.

Нині на факультеті більше 600 студентів здобувають кваліфікації вчителів: фізики, астрономії, хімії, трудового навчання (технічна та обслуговуюча праця) та початкового професійного навчання, креслення, безпеки життєдіяльності, математики, основ інформатики, підприємницької діяльності. Факультет силами чотирьох кафедр готує бакалаврів, спеціалістів, магістрів, кандидатів та докторів наук різних профілів.

Кафедра ЗТД (загальнотехнічних дисциплін) була заснована в Ровенському державному педагогічному інституті в 1980 р. у зв'язку з тим, що виникла потреба в читанні дисциплін курсів «Машинознавство», «Основи виробництва» та «Методика трудового навчання» для студентів за спеціальністю «Вчитель ЗТД та креслення», набір яких було вперше здійснено в 1979 р. Багато викладачів прийшли на кафедру, здобувши досвід роботи в науково-дослідному секторі (НДС) РДПІ, маючи наукові та дослідно-конструкторські розроб-

ки при виконанні господарсько-договірних робіт.

У 1985 р. кафедра ЗТД була поділена на дві: кафедра ЗТД та кафедра методики трудового навчання. Очолили їх: ЗТД – доцент А. Сяський, МТН – доцент М. Янцур. На короткий період (1996 – 1999 рр.) із двох кафедр утворили одну.

В 1999 р. кафедра ЗТД була в черговий раз поділена на дві: власне кафедрі загальнотехнічних дисциплін і технологій (ЗТД і Т) та кафедрі професійної педагогіки і трудової підготовки (ПП і ТП), які очолили, відповідно, доцент А. Юсенко та доцент М. Янцур.

На кафедрі ЗТД і технологій завжди була і залишається творча атмосфера для викладачів і студентів, яка дозволяє їм повною мірою реалізувати свої здібності. Так, викладачами кафедри було захищено 4 докторські дисертації (А. Сяський, А. Сидоров, С. Лісова, А. Дем'янчук) та близько 20 кандидатських дисертацій.

Викладачі кафедри підтримують тісні зв'язки з науковцями ВНЗ м. Рівне, співпрацюють із педколективами навчальних закладів міст Кременця, Броди, Володимир-Волинського, проводять роботу в наукових секціях міських, районних та обласних станцій юних натуралістів, юних техніків.

Кафедра «Методики трудового навчання і професійної орієнтації» була створена в грудні 1985 р. при факультеті загальнотехнічних дисциплін Ровенського державного педагогічного інституту. Від жовтня 1999 р. вона має назву «Професійної педагогіки і трудової підготовки» фізико-технологічного факультету РДГУ. Від 1985 р. завідує кафедрою кандидат педагогічних наук, професор М. Янцур.

Кафедра спрямовує свою роботу на пошук, розробку і впровадження сучасного змісту та новітніх технологій підготовки майбутніх учителів трудового, профільного і професійного навчання та креслення, вчителів технологій.

Основним напрямом діяльності є спеціальна, графічна, методич-

на і практична підготовка фахівців зі спеціальності «Педагогіка і методика середньої освіти. Трудове навчання (обслуговуюча і технічна праця)», а з 2007 – 2008 н.р. за напрямом «Технологічна освіта» з додатковими спеціальностями «Фізика» та спеціалізаціями «Інформатика», «Підприємницька діяльність», «Технічна і прикладна творчість», «Професійна орієнтація» відповідно до Державного стандарту освіти за новими авторськими навчальними планами і програмами денної, заочної та екстернатної форм навчання на рівні бакалавра, спеціаліста і магістра та післядипломної освіти. Також кафедра забезпечує підготовку вчителів початкової освіти з трудового навчання та вчителів історії, української й іноземної мов та літератури, фізики і психологів із професійної орієнтації.

В науковому плані кафедра плідно працює над комплексною науково-дослідною темою «Вдосконалення змісту, форм і методів трудової підготовки учнівської молоді та формування готовності до її здійснення в майбутніх учителів». За період з 2000 по 2010 рр. підготовлено і видано понад 720 праць: 1 монографія, 4 навчально-монографічних посібники, 28 навчальних посібників, із яких 8 з грифом МОНУ, понад 200 статей, 10 звітів із НДР, понад 300 навчально-методичних посібників, рекомендацій, порад тощо.

При кафедрі функціонує науково-дослідна лабораторія з профорієнтації учнівської молоді «Прогноз», яка створена на громадських засадах у 1987 р., а з 2000 р. стала штатною лабораторією.

При вивченні професійно-орієнтованих дисциплін інтенсивно впроваджуються педагогічні інноваційні технології, серед яких чільне місце посідають: інформаційно-комунікаційні, проектні, особистісно-орієнтовані, розвивального навчання тощо, а також активні та інтерактивні методи, такі як дидактичні, ділові та рольові ігри, міні-конкурси, тренінги, диспути, групове про-

ектування, проблемні лекції та семінари, творчі практикуми, конференції, комп'ютерне моделювання тощо.

Колектив фізико-технологічного факультету активно за-

лучає студентів до науково-дослідної та творчої роботи через участь у проблемних і творчих групах та гуртках. Про ефективність роботи колективу фізико-технологічного факультету

свідчать результати II етапу Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Трудове навчання», де наші студенти перемагали в різних номінаціях, займали призові місця.

НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ІНТЕРАКТИВНИМ ТЕХНОЛОГІЯМ

Юрій КИРИЛЬЧУК, доцент кафедри професійної педагогіки і трудової підготовки Рівненського державного гуманітарного університету, кандидат педагогічних наук

У статті розглядаються особливості формування в майбутніх учителів трудового навчання вмінь застосування інтерактивних технологій. Одним із шляхів їх формування є включення студентів у тренінгові навчання на заняттях із методики трудового навчання. Така підготовка буде ефективною при організації групової роботи на заняттях, яка передбачає розв'язування пізнавальних і проблемних завдань різної складності.

Ключові слова: інтерактивні технології навчання, групова робота, проблемно-пошукові завдання, науково-дослідні завдання, полілог, діалог.

Система освіти в нашій державі нині перебуває в стані структурної перебудови: модернізуються зміст, методи, засоби та форми навчання. При цьому зміст навчання становить єдність інформаційного й діяльнісного компонентів. Інформаційний компонент змісту навчання передбачає оволодіння учнями необхідною інформацією з основ наук, у тому числі і з трудового навчання. Виділення діяльнісного компонента змісту навчання зумовлене потребою формувати ділову, творчу особистість.

Для розвитку особистості, формування життєвих навичок та відповідних компетентностей треба застосовувати такі форми, методи і прийоми роботи, які збільшують пізнавальну активність, мотивують потребу самовдосконалення та самовираження, підвищують інтелектуальну спроможність, творчу ініціативу школярів.

Педагогічна практика засвідчує, що в моделюванні навчально-виховного процесу на уроках для досягнення мети визначальними мають бути активні методи навчання та інтерактивні технології. Інтерактивні технології, в яких домінують групові форми організації навчально-пізнавальної діяль-

ності, максимально забезпечують не лише засвоєння матеріалу всіма школярами, але й сприяють інтелектуальному розвитку особистості, її самостійності, озброюють вміннями відповідально діяти в життєвих ситуаціях.

На жаль, цей вид діяльності не посів належного місця в шкільному навчальному процесі на уроках трудового навчання. Вчителі лише епізодично вдаються до організації навчання учнів у групах і парах.

Основною причиною такого стану є неготовність їх до впровадження інтерактивних технологій у навчальний процес. На це вказують і дослідження А. Грітченка, який стверджує, що природа сучасної професійної діяльності вчителя трудового навчання вимагає нового педагогічного мислення, ціннісними установками якого є пріоритет індивідуальності мислення над стандартною навчальною програмою, саморозвитку, самонавчання над уніфікованим засвоєнням, «передачею» знань. [1, 43].

Вже зараз зрозуміло, що вчитель не може оптимально використовувати інтерактивну технологію без спеціального навчання.

Крім того, розповсюдження інтерактивного навчання неможливе

без проходження кожним майбутнім учителем тренінгового навчання. Всі спроби самостійного чи лише теоретичного опанування технологіями «за книжками» або через навчання за допомогою не підготовлених розробників приводять студентів до викривлення ідей та втрати ефективності набутого досвіду. Проте відомо, що нікого не навчиш працювати на верстаті, якщо багато днів викладати лише теоретичні відомості про цей процес. Так само і в навчанні інтеракції: скільки б не існувало методичних розробок, підручників, що описують інтерактивні технології, навчитися застосовувати ці технології не можна. Застосування інтерактивних технологій на уроках потребують від самого вчителя розвитку його комунікаційних умінь, навичок роботи в парах і групах, умінь аргументувати та дискутувати тощо. Такі вміння і навички найкраще формуються, розвиваються та вдосконалюються лише на практиці відповідного тренінгового навчання. Можна навчитися взаємодіяти та співпрацювати в рамках інтерактивних технологій тільки через відповідну діяльність тренінгового навчання. Адже навчання дає результат лише тоді, коли воно супроводжується не ме-